

Nr 14/1994

William F Weld

Republikan i demokratiskt fäste

Carl-Fredrik Berglind

Förord

Inför de amerikanska valen i november finns anledning att rikta uppmärksamhet mot en annorlunda politiker, William F Weld , guvernör i delstaten Massachusetts. Welds namn och kandidatur har ett särskilt intresse, då han genom en ny och ofta kontroversiell politisk blandning av konservativa och liberala profilfrågor på ett okonventionellt sätt brutit upp traditionella partilojaliteter bland väljarna i sin delstat. Han har också framgångs rikt fört en tuff ekonomisk åtstramningspolitik sedan han valdes första gången 1990.

Delstaten Massachusetts har ca 6 miljoner invånare på en yta som motsvarar knappa tjugondelen av Sveriges. Fram till 1930-talet var republikanerna de tongivande i politiken, men efter kriget har demokraterna helt dominerat. 90 % av befolkningen bor i storstäder, främst i huvudstaden Boston. 5 % av befolkningen är svarta, och lika många har latinamerikansk bakgrund.

Rapporten är författad av Carl Fredrik Berglind, som studerar nationalekonomi och statsvetenskap i Boston, Massachusetts.

Emil Uddhammar
Utredningschef

Innehåll

Fel delstat för en republikan	3
Traditionella partiband i upplösning	4
På tvärs mot det förväntade	5
Frisinnad republikan	5
Att behålla sin trovärdighet	7
Strama tyglar i ekonomin	8
Från Dukakis till Weld	8
Stöd från näringslivet	9
Welds ”human touch-politik”	10
Rockälskande skattesänkare	11
En traditionell ”yankee”?	11
Populära personlighetsdrag	12
Från outsider till favorit	14
Noter och källor	16

Fel delstat för en republikan

William F Weld, republikansk guvernör från Massachusetts, har lyckats åstadkomma en politisk omvandling i sin delstat, som är av intresse också bortanför New Englands horisont. Genom sin sensationella seger i 1990 års guvernörsval, tog Weld över en delstat som traditionellt sett var känd för sin höga utbildning, sin sociala trygghet – och sin stabila demokratiska majoritet. Men någonting hade gått snett. Med skattehöjningar och stora offentliga utgifter styrdes Massachusetts under den f d demokratiska guvernören (och tillika presidentkandidaten) Michael Dukakis på vägen mot ett till synes ofrånkomligt sammanbrott. Levnadsstandarden var på nedgång, budgetunderskottet rekordhøgt.

Genom att besegra den demokratiska kandidaten, Boston universitets president John Silber, bröt William F Weld det demokratiska maktmonopolet. Valutgången tolkades av många som ett rent protestfenomen, och som en engångsföreteelse. Få trodde att det skulle vara möjligt för Weld att genomdriva ett systemskifte i en stat med så djupa demokratiska traditioner. Åtskilliga ställde sig också frågande till Welds retorik, exempelvis hans löfte att få bukt med budgetunderskottet utan att vidta en enda skattehøjning. Men till mångas förvåning har Weld lyckats omvandla sitt "protesttycke" till långvarig popularitet.

Syftet med denna rapport är att undersöka hur guvernören William F Weld – "outsidern" från 1990 – har lyckats bli favorit i guvernörsvalet 1994. Vad har fått Bill Weld att bli "delstatens mest populära offentliga person" i en stat där antalet republikaner var mindre än en tredjedel av antalet demokrater så sent som ett halvår före valet?¹ Situationen är onekligen ovanlig, och USA:s vicepresident Al Gore har beskrivit den så: "En republikan från delstaten Massachusetts är ungefär som en framåtsträvande från Iran."²

Åtskilliga förslag har lämnats för att förklara Welds popularitet i Massachusetts. I denna rapport kommer diskussionen att kretsa kring fyra huvudsakliga ämnesområden. Den första delen behandlar de ändrade förhållandena mellan republikaner och demokrater i Massachusetts, med andra ord hur den minskade betydelsen av partitillhörighet har varit till Welds fördel. Den andra delen behandlar Bill Welds ideologi, i synnerhet hur hans blandning av konserva-

tism och nyliberalism har påverkat förutsättningarna för en republikansk guvernör i en demokratisk stat. Den tredje delen handlar om ekonomin – som alltid har visat sig vara en avgörande faktor för politiker under valår. Den fjärde delen, slutligen, handlar om Bill Welds stil. Hur påverkar Welds personliga framtoning valet och väljarna?

Traditionella partiband i upplösning

När det demokratiska partiet i Massachusetts var allmänt känt som "The Machine" – eller "maskinen" – betydde partibeteckningar något helt annat än i dag. "Maskinen" kunde bistå sina medlemmar med att hitta jobb och bostad, och "hjälpa till" när nöden krävde det. Så länge det demokratiska partiet kunde framkalla betydande gräsrotsstöd, var en republikansk valseger osannolik. Eftersom den stora majoriteten av arbetare, invandrare och medelklassmedborgare röstade på demokraterna, fick det republikanska partiet ryktet om sig att endast förlita sig på så kallade "yankees", d v s traditionella, förmögna familjer i New England.

Detta förhållande har emellertid ändrats efter hand. Väljarna i USA har blivit mer och mer flexibla när det gäller partitrohet. Ett tydligt exempel på detta är att den oberoende kandidaten Ross Perot, lyckades värva 23 % av Massachusetts röster i presidentvalet 1992.³ Förhållandet illustrerades också i Massachusetts lokalpolitik, när väljarna röstade bort "maskinen".

Numera kan partier alltså inte lika självklart räkna med en viss grupps stöd i ett val. Att traditionellt demokratiska grupper i Massachusetts (t ex medelklassen eller arbetarklassen) inte längre känner total lojalitet med det demokratiska partiet var till stor fördel för Weld. Hans kampanjgeneral, Ray Howell, förklarar:

Väljarna har i allt högre utsträckning kommit att frigöra sig från partitillhörigheten, och jag anser att man kan se det tydligt i det växande antalet oberoende väljare. Jag tror att partitillhörighet är på väg att bli mindre och mindre viktig i val även i Massachusetts.⁴

Trots att demokraterna har haft en självklar dominans i Massachusetts lokalpolitik, är således den största gruppen numera oberoende, med ca 1,4 miljoner väljare av en totalbefolkning på drygt 6 miljo -

ner.⁵ En del av detta kan, enligt Howell, bero på demografiska faktorer.⁶ Den så kallade "baby boom-generationen" har fjärrmat sig sig från föräldrarnas partiloyalitet och frigjort sig från partietiketterna. Nyckeln till Bill Welds framgångar är att han – på ett trovärdigt sätt – lyckats sträcka ut handen till oberoende och även demokratiska väljare.

På tvärs mot det förväntade

Frisinnad republikan

I USA fäster man stor vikt vid den del av det republikanska partiet som Weld representerar. I ett parti som innehåller allt från traditionellt konservativa krafter till den så kallade religiösa högern, har Weld blivit känd som en "libertarian" – eller "frisinnad" – republikan. I Welds fall sammanfattas ofta denna hållning med orden "ekonomiskt konservativ, socialt frisinnad". Det är viktigt att komma ihåg att Weld knappast skulle ha attraherat oberoende och center/högerdemokrater om det inte vore för sin i viss mån frisinnade inriktning. Massachusetts är, trots allt, en delstat med starka liberala traditioner.

Även om definitionen av "frisinnad" kan variera, avser etiketten i Welds fall hans ideologi på i första hand två områden – kvinnofrågor och rättigheter för homosexuella. Dessa två ämnen ligger till grund för hans flört med centern i Massachusetts politik. Welds politiska initiativ på dessa områden skall göra klart för väljare att ordet "republikan" inte nödvändigtvis betyder "gammalmodigt konservativ".

Det senaste decenniet har undersökningar i Massachusetts gång på gång visat ett starkt folkligt stöd för abort. Det skulle i det närmaste vara omöjligt för guvernör Weld att vara en stark kandidat i Massachusetts om han – som åtskilliga partikamrater – hade varit restriktivt inställd till abort. Weld-administrationen beskriver sin abortpolitik på följande sätt:

[...] omfattande lagar implementerande principerna i Högsta Domstolens *Roe vs Wade*-beslut om att legalisera abort, med sänkning av åldersgränsen från 18 till 16 år för föräldrars samtycke till abort [...] medförande täckta sjukvårdskostnader för abort.⁷

Lagstiftning av detta slag, med liberalare attityder gentemot tonårs - graviditeter, och med statsanslag till aborter skulle normalt sett vara högst kontroversiell i en stat med ett starkt konservativt stöd. I Massachusetts, däremot, har det fungerat till Welds fördel av två anledningar: a) det lugnar vänsterliberaler i Massachusetts som i grund och botten är emot alla republikaner, och b) det ökar Welds populära image som en "frisinnad" och något excentrisk republikan.

Vid sidan av abortfrågan har Weld medvetet vänt sig till kvinnorna, vilka i och med det ökande intresset för kvinnofrågor blivit en viktig politisk faktor. Welds utnämningar av kvinnor till höga poster har givit honom stor uppmärksamhet. Under hans befäl har Massachusetts blivit den första delstaten i USA med fler kvinnor än män i regeringen, och utnämningarna har uppmärksammats positivt av USA:s nationella kvinnoförbund.⁸

Genom sitt intresse för kvinnofrågor och genom sina utnämningar av kvinnor till höga poster har guvernören lyckats undvika den vanliga kritiken mot republikaner att de negligerar kvinnofrågor och håller sig med traditionella familjeideal, enligt vilka kvinnor inte är "lämpliga" för höga politiska poster. Tack vare engagemanget i kvinnofrågor har Weld inte bara visat sig mer framåtsträvande än partikollegorna, utan dessutom i denna fråga kunnat utmana demokraterna på deras hemmaplan.

Vad beträffar rättigheter för homosexuella har Weld offentligt stött flera kontroversiella initiativ och förslag (i stort sett har han endast motsatt sig registrerat partnerskap). Weld kommenterar: "Rättigheter för homosexuella är inte populära i opinionsundersökningarna. Om inte opinionen ändrar sig, kan rättigheter för homosexuella göra det svårt för en människa med mina idéer".⁹

Huruvida Welds stöd för homosexuella är populärt i opinionsundersökningarna eller inte är emellertid oklart. Exempelvis visade en undersökning gjord 1993 att 64 % av alla studerande var emot diskriminering av homosexuella.¹⁰ Welds stöd till homosexuella kan alltså tolkas som ett sätt att nå unga väljare. Initiativ som dessa – liksom hans intresse för kvinnofrågor – gör det dessutom tydligt för Massachusetts väljare att Weld förvisso är republikan, men en framåtsträvande sådan. Genom att jämföra de mycket stora retoriska och ideologiska skillnaderna mellan Weld och några av hans mer konservativa partikamrater (t e x Pat Buchanan eller Pat Robertson) kan

en demokrat tryggt överskrida partigränsen, trots att han aldrig skulle ha drömt om att rösta på avsevärt mer konservativa kandidater som Ronald Reagan eller George Bush. Därmed kan man säga att bilden av Weld som sådan helt klart kan ha bidragit till hans seger 1990. I valet framställdes demokraten John Silber som den mer traditionella kandidaten, medan William F Weld ansågs representera förändring och ett generationsskifte inom Massachusetts politiska liv. Eftersom den konservativa kandidaten betrakades som mer vidlyst än den liberala, torde inte väljarna haft någon anledning att avvisa Weld bara för att han är republikan.

Att behålla sin trovärdighet

Samtidigt som Weld ville öka sitt stöd bland center/höger demokrater, var han tvungen att göra avvägningar mellan att värva nya röster och att bibehålla sin trovärdighet bland republikaner. Trots att Weld har flera sociala idéer som ogillas av mer traditionella republikaner, har han lyckats balansera dessa med traditionellt konservativa inslag. Två av dessa konservativa frågor gäller välfärds- och ekonomisk politik; dessa skall diskuteras utförligare i nästa del. Vad avser konservativa sociala inslag har de mest kontroversiella och omdiskuterade gällt brottsligheten. Weld har inte endast haft en konservativ kriminalpolitik, utan dessutom använt en ton och skärpa som skiljer sig avsevärt från hans demokratiska företrädares. Som Weld förklarade i sitt tal till delstatskongressen, "The State of the State Address" 1994:

Låt oss på allvar ta oss an hur vi behandlar de farliga återfallsförbrytare som är det största hotet mot vårt säkerhet. Den som har blivit fälld tre gånger för mord, våldtäkt eller andra illdåd har redan tillintetgjort åtskilliga offer och deras familjer. Den skyldige har gjort mer än brutit mot lagen – han har visat att lagen saknar betydelse för honom. Därför ämnar jag föreslå obligatoriskt livstidsstraff för den som fälls för ett tredje våldsdåd.¹¹

Förutom detta initiativ (allmänt känt som "three strikes and you're out") har Weld lagt fram ett förslag om att återinföra dödsstraffet i Massachusetts, dock utan framgång. Trots att kriminalpolitiska initiativ av detta slag inte är ovanliga i USA, är detta en ny situation i Massachusetts, där fängelsepersonal inte har tillåtits använ-

da ordet "fänge" under tidigare administrationer. Inom kriminalvårdspolitiken har Weld således intagit en klart konservativ hållning. Vi måste därför fråga oss hur Weld har kunnat lägga fram förslag som dessa utan att samtidigt begå politiskt självmord.

Kampanjgeneralen Ray Howell har dragit slutsatsen att männskor är öppna för nya förslag, eftersom "brottslighet är ett problem och folk blir skjutna varje dag på Bostons gator och i andra städer i Massachusetts".¹² Man kan påstå att Weld har kunnat framhålla traditionellt republikanska frågor på ämnesområden som kriminalvårdspolitik, välfärdspolitik och ekonomi, då väljarna har tappat förtroendet för de gamla lösningarna och därför välkomnar nya initiativ. De frågor där Weld har framställt som "frisinnad" är däremot frågor som har djup förankring i Massachusetts, om vilka folk inte ändrar sina åsikter beroende på vilken lokal administration som regerar för tillfället. Vad beträffar politiskt stöd från allmänheten har denna balansgång lyckats.

Strama tyglar i ekonomin

Från Dukakis till Weld

Eftersom betydelsen av partitillhörighet avtar i USA, är det viktigt att se på de specifika frågor och punkter som har givit Weld förtroende bland väljarna. Vilka frågor har Bill Weld lyckats övertyga väljarna i Massachusetts om att han, till skillnad från demokraterna, kan lyckas med? Ett sådant område är ekonomin.

Welds popularitet i ekonomiska frågor har många orsaker, men det förvånansvärt starka stödet förklaras till stor del av hans försök att vinna stöd hos både vanliga medborgare och näringslivet. Detta har förstärkts ytterligare i takt med att konjunkturen vände uppåt under Welds mandatperiod.

Väljarna var 1990 mer öppna än någonsin för nya försök att återuppliva ekonomin i Massachusetts – och missnöjet med den förre demokratiska guvernören Michael Dukakis kulminerade. I efterhand tycks debattörer på både vänster- och högerkanten vara eniga om Dukakis delaktighet i Massachusetts ekonomiska problem. Steven Stark, liberal kolumnist i Boston Globe, förklarade i en artikel, som i övrigt till stor del var positiv till Dukakis-administrationen, att "det är sant att Dukakis slösade och anställde för många..."¹³ Kampanjge-

neralen Ray Howell var hårdare i sitt uttalande och menade, att Weld tvingades överta en ekonomi ”one step away from junk-bond status”.¹⁴

Svaret på frågan hur många av Massachusetts ekonomiska problem som kan tillskrivas Dukakis, beror på den tillfrågades politiska hemvist. Till stor del skyller demokraterna fortfarande på den dåvarande lågkonjunkturen, medan republikanerna lägger en större del av skulden på Dukakis politik. Men till vilken del Dukakis de facto var ansvarig för problemen, blev i själva verket en underordnad fråga i detta fall, eftersom han redan hade förlorat politisk trovärdighet då folk började sätta likhetstecken mellan lågkonjunkturen och hans administration. Efter att den ekonomiska boomen (i USA kallad ”the Massachusetts miracle”) hade gjort honom till demokraternas ledare 1988, hade statens budgetunderskott på 825 miljoner dollar två år senare renderat honom 79-procentiga missnöjessiffror i opinionsmätningarna.¹⁵ I det läget blev Dukakis en slagpåse över hela det politiska spektrumet, med republikaner som äntligen såg en chans att vinna på folks missnöje och demokrater som inte ville bli sedda tillsammans med en förlorare. Mot denna bakgrund fick Bill Weld ett klart mandat för sina radikala ekonomiska förslag, vilka ofta skilde sig i grunden från Dukakis program. Efter flera år med Dukakis höga skatter och sociala program, sågs Welds förslag om sänkta skatter och offentliga nedskärningar som ett populärt inslag i det annars så demokratiska Massachusetts. Som guvernör har Weld däremot tvingats gå en balansgång mellan att vara ”näringslivets kandidat” och samtidigt företräda den enskilde medborgarens intressen. Hans egentliga politik har gått ut på att gynna näringslivet, samtidigt som han har gett människor väsentliga skattesänkningar.

Stöd från näringslivet

Av de fem skattesänkningar Weld har genomfört sedan han blev guvernör 1990, har två varit inriktade på att främja industrin, med det uttalade syftet att antingen skapa nya arbeten och/eller att behålla sysselsättningen inom delstatsgränserna. Welds förespråkare pekar ofta på exemplet Genzyme, ett stort genteknologiskt företag, som hade bestämt sig för att lämna delstaten, innan Welds skattereformer fick företaget att ändra sig.

Motståndare, å andra sidan, till exempel den demokratiske guvernörskandidaten Mark Roosevelt, kritiserar guvernörens skattereformer med motiveringen att de endast hjälper rika företag, och att de inte skapar arbeten i Massachusetts. Det cirkulerar också rykten om att skattesänkningarna bestämts av speciella hänsynstaganden till valrörelsefinansiärer. I december 1993 rapporterade Boston Globe att direktörerna i det stora försäkringsbolaget Commerce Insurance Company hade bidragit med 43 000 dollar i kampanjbidrag och fortsatte:

En fem månader lång utredning av administrationen visar på en omvalskampanj badande i pengar från särintressen ... och starka företag som värvar stora bidrag från direktörer på mellan 10 000 och 40 000 dollar per person.¹⁶

Trots att artikeln medgav att guvernören inte hade gjort något olagligt, uppmanade den Weld att avskeda kampanjordföranden Peter Berlandi, och ifrågasatte etiken hos en guvernör som hade lovat att "rensa upp i delstatens ekonomi" samtidigt som han hade långtgående kontakter med storföretag och specialintressen.¹⁷ Normalt skulle dessa typer av kontakter mellan politik och näringsliv skada en guvernörs anseende. Men Weld blev inte anklagad för att "tjäna näringslivet före folket". Han lyckades undgå sådana anklagelser eftersom han lagt fram så många populära skattereformer för just folket.

Welds "human touch-politik"

En noggrann granskning av Welds skattereformer tyder på att många av hans skattesänkningar har en s k "human touch". Dessa sänkningar är förslag där medborgarna kan se att de får mer pengar kvar i fickan. Weld har agerat för att sänka bensinskatten (där bara några ören per liter i minskad skatt kan påverka bilistens humör), bilskatte och generella moms- och inkomstskattesänkningar.

På detta vis har han lyckats bli populär i såväl näringslivet som hos genomsnittsmedborgaren. Folk blir inte upprörda över guvernörens appeller till näringslivet så länge som de också får fördelar av skattereformerna. Det stora antalet skattehöjningar under Dukakis regi gör Welds åtgärder till ett mycket populärt koncept bland väljarna i Massachusetts.

Efter de höga offentliga utgifterna under Dukakis-tiden har Weld – som en sann ”outsider” – fått ett klart mandat att banta statens utgifter. Många av hans ekonomiska planer har varit radikala, och är närmaste att betrakta som hädiska i en stat som traditionellt sett ligger på vänsterskalan i amerikansk politik. Återigen kan man se att det är den allmänna viljan till förändring som har gjort detta möjligt. Detta gäller t e x planer på privatisering och genomgripande omstruktureringar i välfärdssystemet. I sitt tal till delstatskongressen (State of the State Address) 1994 deklarerade Weld:

Jag föreslår att vi i Massachusetts skrotar det välfärdssystem som överger fattiga människor. I morgon skall jag lagstifta för att eliminera det traditionella socialbidraget för arbetsförä bidragsmottagare.¹⁸

Planer som dessa skiljer sig väsentligt från det social-ekonomiska tänkandet under Dukakis-administrationen, och flera bedömare anser att en stor del av Welds förmåga att genomdriva radikala förslag beror just på en bred vilja att bryta med Dukakis-tiden. Ray Howell medgav att en viktig del av guvernörens mandat härstammar från väljarnas vilja att protestera mot Massachusetts demokratiska etablissemang.¹⁹

Welds ekonomiska planer, kontroversiella som de är, har blivit både bejublade och fördömda. Den demokratiske motståndaren Mark Roosevelt hävdade i en intervju i Boston Herald att ”Bill Weld ... vill inte låtsas om sin lista över förlorade jobb och misslyckanden”.²⁰ Weld försvarade sig med att kalla Roosevelts kommentarer ”löjliga”, och hans administration vidhöll sina siffror som visade att Weld hade behållit 7 700 jobb i Massachusetts och dessutom skapat 10 500 nya.²¹

Rockälskande skattesänkare

Man skulle kunna påstå att Bill Welds stil – eller image – går hand i hand med hans politik. På samma sätt som Weld har försökt appellera till så många olika grupper som möjligt genom politiska initiativ, har han således försökt göra det genom sin image. Welds olika stilar har fått stor uppmärksamhet i USA.

En traditionell "yankee"?

Med sitt familjenamn och sin Harvardutbildning är det oundvikligt att Bill Weld får stå ut med många skämt och tråkningar. I ett tal jämförde Mark Roosevelt guvernör Weld med den gamle presidenten Herbert Hoover: "Högdragna republikaner utan verklighetsförankring, tjänare åt sin sociala klass, och båda två engångsvinnare som förlorar mot Rooseveltare".²² En annan demokratisk kandidat till guvernörsposten, delstatssenatorn Mike Barrett missar få tillfällen att "hacka på Weld på grund av hans förnäma bakgrund".²³

Oppositionen har alltså gjort allt den kan för att framställa guvernören som en rik "yankee". Förutom budskapet om hans elitbakgrund, anklagas han för klassiska överklassvanor, såsom "snobbnöjen" som jakt och squash, och ett påstått förakt för arbete. Oppositionen har t o m hävdade att hans överklassbakgrund gör honom så verklighetsfrämmande att han inte kan vara en kapabel guvernör. Mark Roosevelt har beskrivit Weld som "lat" och sagt: "Jag ifrågasätter vad han har inom sig", antydande att Weld inte är lämplig för guvernörsämbetet.²⁴ Uttalandena har lett till att Weld ständigt måste försvara sig mot anklagelser om dålig arbetsmoral:

Enligt Roosevelt arbetar jag bara två till tre timmar om dagen. Jag finner detta väldigt svårt att se i min agenda. Jag kommer hit mellan 8.30 och 8.45 varje dag, jag kommer sällan hem före 19.00. Det är mycket arbete på kvällarna och helgerna också. Så ärligt talat vet jag inte vad han talar om.²⁵

Boston Herald påstår att anklagelserna angående hans arbetsetik är en fråga "som t o m hans närmaste rådgivare oroar sig för".²⁶ Presssekreterare Elisabeth Massey anser att Weld har framställts på detta vis enbart för att det är en intressant "story" som vanhedrar guvernören.²⁷ Massey anser att den image som medierna återger om en rik aristokrat utan verklighetsförankring "gör det svårt för folk att tycka om honom".²⁸ Folk vill inte ha en guvernör som är okänslig för deras problem.

Med alla dessa anklagelser som kombinerar hans påstådda snoberi med hans påstådda låga smärtgräns för arbete, har detta blivit en fråga som skadar Welds rykte. Samtidigt talas det om, som i the Boston TAB, att Weld är "otroligt sympatisk".²⁹ Då är frågan: hur

kan en person som framställs som så verklighetsfrämmande bli så populär?

Populära personlighetsdrag

Massey menar att den viktigaste anledningen till att Weld inte har blivit alltför vanhedrad av anklagelserna är att folk i allmänhet tar personangreppen med en nypa salt.³⁰ Om det är sant att människor är skeptiska till den framställda imagen skulle det förklara varför han inte har förlorat sin popularitet. Och det är viktigt att komma ihåg att guvernören har många drag som går tvärt emot hans "högdragna" image.

Först och främst tar Bill Weld själv anklagelserna med en stor portion självironi och humor. När han vid ett tillfälle förklarade sin härkomst, skämtade han: "Den förste Weld som kom till Amerika år 1620 hade bara skjortan på sin rygg ... (paus) ... och 4 000 kilo guld".³¹ Eftersom han visste att han inte skulle kunna undgå snobb - anklagelserna, valde han att skämta med dem, vilket med all sannolikhet charmerar snarare än stöter bort människor.

Ett annat drag som ger Weld en jordnära framtoning är hans berömda kärlek till rockmusik, vilket avviker från uppfattningen om amerikanska politiker i allmänhet och republikaner i synnerhet. I Joe Queenans satiriska biografi om f d vice-presidenten Dan Quayle skriver Queenan:

1991 gav Weld en intervju i Boston Globe där han diskuterade sin förkärlek för häftiga punkare som Talking Heads och Elvis Costello – och Warren Zevon, Traffic, Rolling Stones – och han gjorde det på ett sådant sätt, med sådan detaljrikedom och tal - förhet och passion att man kunde se att han inte fejkade det ... Detta var en man som hade "sålt sin själ till rock'n'roll." ³²

Detta som tillägg till den berömda karikatyren i Boston Herald av Weld, iklädd bästa hippiemundering, dansande i guvernörs residensets hallar i glädje över Grateful Deads ankomst till Boston.³³ Trots att vissa anser hans "rock'n'roll republican" image vara förhållande - vis oviktig, är det oundvikligt att den får guvernören att framstå i positiv dager – speciellt för väljare under femtio. Detta kan knytas till det tidigare argumentet att 1990 representerade Weld den nya generationen mer än hans motkandidat, den stränge John Silber. Genom att han så klart demonstrerade att han också växte upp på sex -

tiotalet och lyssnade på Rolling Stones, visade Weld för fyrtio-taliga att han var "en av dom". Detta är en bild som åtminstone modifierar bilden av honom som en "rik snobb".

Weld verkar dock ta sin rock'n'roll-image med samma nypa salt som han tar rikemansanklagelserna. Hellre än att falla på sin egen image fortsätter Weld med sin avspända, glimten i ögat-stil, till demokraternas förargelse. Enligt the Boston TAB har motkandidaten Mike Barrett svurit på att "klä av Weld hans småpopulism".³⁴

Men både Howell och Massey tonar ned betydelsen av en politikers image. Howell förklarade att han har "en åsikt som inte delas av många ... att personlighet har väldigt lite att göra med allt det här".³⁵ Massey pekade vidare på att folk skulle inte rösta på Weld bara för att han lyssnar på Rolling Stones eller Grateful Dead.³⁶

Men faktum kvarstår att Weld har utmålats som en färgstark man, något som hjälper honom – speciellt då de andra kandidaterna nästan enbart har fått negativ publicitet. Roosevelts rykte om att vara en "högfärdig gnällspik" och Barretts smeknamn – "Boo-hoo Barrett" (för att han enligt uppgift "gråter" över så mycket) – kommer antagligen att stå sig slätt i jämförelse med Welds kontroversiella men samtidigt karismatiska image, på samma sätt som John Silber 1990 förlorade på att vara "pretentiös och kallsinnig".^{37, 38} Så länge de demokratiska kandidaterna framställs som tråkiga och gnälliga, och Weld humoristiskt framställs som en excentriker, lär Weld tjäna på uppmärksamheten.

Man kan sammanfatta med att säga att Weld har lyckats kompensera sina impopulära drag (läs: rik republikan) med mera folkliga drag, som till exempel hans humor och intresse för rockmusik. Än så länge har detta lyckats skapa en populär, om än excentrisk bild av guvernören. Denna popularitet är något som John Silber inte lyckades med 1990, och något som de demokratiska kandidaterna inte heller kunde åstadkomma 1994.

Från outsider till favorit

Det är svårt att avgöra exakt varför Weld har förvandlats från en "outsider" 1990, till favorit 1994, men det finns uppenbarligen flera orsaker bakom hans framgång.

De fyra huvudkapitlen i denna uppsats har belyst några av de knep som republikanen Weld har tvingats ta till för att nå sina mål i en delstat som fortfarande är klart dominerad av demokrater. Man kan se hur Weld har balanserat på en tunn lina mellan att vara "konservativ" och "frisinnad" för att uppbåda stöd både bland moderata demokrater och oberoende, utan att för den skull tappa trovärdighet bland republikaner. Resultatet av denna balansgång har varit hans karakteristiska kombination av konservativ ekonomisk politik och frisinnad socialpolitik, där han stöder typiska "liberala" idéer som abort, kvinnofrågor och rättigheter för homosexuella samtidigt som han appellerar till konservativa amerikaner med skattesänkningar, stöd för dödsstraffet och nedskärningar i de offentliga utgifterna. En del bedömare anser till och med att denna kombination kan göra Weld till en lämplig presidentkandidat.

Både 1990 och nu har William F Weld visat sig vara rätt man på rätt plats. Många av de förslag han har lagt fram har tydligt visat hans vilja att ändra på Massachusetts efter Dukakis, och många av de karaktärsdrag som har gjort honom populär de senaste åren kunde mycket väl ha gjort honom impopulär för tio år sedan. Ray Howell själv håller med om att 1990 års valresultat delvis var en protest mot det demokratiska etablissemanget.³⁹

1994 års val får utvisa om Bill Welds framgångar kommer att räcka till för att vinna än en gång. Men faktum kvarstår: han har lyckats fånga såväl oberoende som demokratiska väljare, han har lyckats uppnå hög popularitet och hans ekonomiska politik har varit framgångsrik. Och då Massachusetts har kommit över chocken av att få en republikan i guvernörssviten, finns det ingen anledning för dem att inte göra om samma sak, speciellt som alla de tre demokratiska motkandidaterna har fått ett ljumt mottagande på den politiska arenan. Trots att en av dessa tre (Roosevelt/Barrett/Bachrach) kommer att lämna årets demokratiska konvent som partiets officiella kandidat (och därmed automatiskt få c:a 30 % av Massachusetts röster) verkar dennes chanser små. Weld måste i så fall förlora sin popularitet till förmån för någon av de andra tre kandidaterna. Och det finns ingenting som tyder på det i dag.

Noter och källor

- 1) *Boston Herald*, 25/4 1994. Omslag.
- 2) *Boston Globe*, 20/3 1994, "Weld gets and gives at Gridiron Fete in D C."
- 3) *Newsweek*, 16/11 1992.
- 4) Ray Howell. Personlig intervju, 15/4 1994.
- 5) Public document nr 43. Massachusetts election statistics 1992.
- 6) Ray Howell. Personlig intervju, 15/4 1994.
- 7) "Return on investment : fiscal year 1995." Budget submission of Gov William F Weld and Lt Gov A Paul Cellucci, Commonwealth of Massachusetts, 1994.
- 8) *Worcester Telegram and Gazette*, 19/10 1993, "Weld's women," Allison K Jones.
- 9) *New York Times*, 6/5 1993, "What about Weld?" William Safire.
- 10) *Newsweek*, s 70, 8/11 1993.
- 11) William F Weld, "State of the State address of Governor William F Weld." State House. Boston, MA, 13/1 1994.
- 12) Ray Howell. Personlig intervju, 15/4 1994.
- 13) *Boston Globe*, 22/11 1993, "Benefiting from the Dukakis legacy," Steven Stark.
- 14) Ray Howell. Personlig intervju, 15/4 1994.
- 15) *Newsweek*, 8/1 1990, "The fall of Michael Dukakis."
- 16) *Boston Globe*, 12/12 1993, "Weld finds support in special interests," Gerard O'Neill.
- 17) *Boston Globe*, 15/12 1993, "Weld declines to act on spotlight report," Scot Lehigh.
- 18) William F Weld, "State of the State address of Governor William F Weld." State House, Boston, MA, 13/1 1994.
- 19) Ray Howell. Personlig intervju, 15/4 1994.
- 20) *Boston Herald*, 30/3 1994, "Bell rings on Gov Bout," Robert Connolly.
- 21) "Return on investment : fiscal year 1995." Budget submission of Gov William F Weld and Lt Gov A. Paul Cellucci. Commonwealth of Massachusetts, 1994.
- 22) *Boston Globe*, 27/3 1994, "Politics."
- 23) *Boston TAB*, 19/4 1994, "Barrett's solution," Tom Vannah.

- 24) *Boston Herald*, 30/3 1994, "Bell rings on Gov Bout," Robert Connolly.
- 25) *Boston Herald*, 30/3 1994, "Bell rings on Gov Bout," Robert Connolly.
- 26) *Boston Herald*, 30/3 1994, "Bell rings on Gov Bout," Robert Connolly.
- 27) Elisabeth Massey. Personlig intervju, 15/4 1994.
- 28) Elisabeth Massey. Personlig Intervju, 15/4 1994.
- 29) *Boston TAB*, 19/4 1994, "Barrett's solution," Tom Vannah.
- 30) Elisabeth Massey. Personlig intervju, 15/4 1994.
- 31) *Boston Globe*, 20/3 1994, "Weld gets and gives at Gridiron Fete in D C."
- 32) Queenan, Joe, *Imperial caddie: the rise of Dan Quayle in America and the decline and fall of practically everything else*. New York: Hyperion, 1992.
- 33) *Boston Herald*. Karikatyr. Dale Stephani, september 1993.
- 34) *Boston TAB*, 19/4 1994, "Barrett's solution," Tom Vannah.
- 35) Ray Howell. Personlig intervju, 15/4 1994.
- 36) Elisabeth Massey. Personlig intervju, 15/4 1994.
- 37) Elisabeth Massey. Personlig intervju, 15/4 1994.
- 38) *Boston TAB*, 19/4 1994, "Barrett's solution," Tom Vannah.
- 39) Ray Howell. Personlig intervju, 15/4 1994.